

Eikenprocessierups en aansprakelijkheid: registratie EPR-meldingen

Waar zitten die knakkers?

In het afgelopen jaar, 2019, bereikte de overlast door de eikenprocessierups (EPR) een record. De EPR dreigt Nederland zo langzamerhand over te nemen. De hoeveelheid EPR in 2019 wordt geschat op drie keer zo veel als het jaar daarvoor, en driemaal drie keer zo veel als in 2017. Maar ook de denneprocessierups komt eraan en die is nog veel lastiger in de omgang dan de EPR.

Auteur: Kitty Goudzwaard

Gemeenten proberen met man en macht de EPR te bestrijden. Zo zijn er in de gemeente Velsen op begraafplaats Duinhof meer dan vijftig vogelhuisjes opgehangen. Volgens de regionale krant *De Jutter* hoopt de gemeente het de mezenstand hiermee meer naar de zinnen te maken en de mezen als natuurlijke vijand van de EPR aan het werk te zetten. Op zich een prima idee, maar voor bestrijding door natuurlijke vijanden komt volgens deskundigen, meer kijken. Het is trouwens wel begrijpelijk dat men zich juist op begraafplaatsen steeds meer zorgen maakt over de EPR, want juist daar staan vaak veel eiken.

Een interessante vraag: is een beheerder/eigenaar van een begraafplaats aansprakelijk te

4 min. leestijd

Zieplaweb DE BURGER IS HET ZAT!

Joost Verhagen, Cobra Groeninzicht

Blijkbaar is er een grote behoefte bij de burger om de aanwezigheid en overlast van eikenprocessierupsen (EPR) te melden. Zie bijvoorbeeld de online-meldingen in dagbladen. Probleem: deze meldingen komen niet één op één bij de betreffende gemeente terecht. Ze gaan dus niet mee in de monitoring, bereiken de boombeheerder niet en er vindt er geen bestrijding plaats. De burger voelt zich dan ook niet gehoord, maar hoort wel de berichten over de toename van EPR in zijn woonomgeving.

Zieplaweb: databank voor ziekten en plagen in bomen

Cobra heeft voor dit probleem een interactieve kaart ontworpen: Zieplaweb (Ziekten- en plagenweb). Burgers, bedrijven en gemeenten kunnen via deze digitale kaart eenvoudig melding maken van de aanwezigheid van nesten van de rups. De bestrijder kan op basis van urgentie de bestrijding in gang zetten, registreert de uitgevoerde handelingen en de gemeente kan hier vervolgens eenvoudig toe-

zicht op houden en de kwaliteit controleren. Zieplaweb geeft in één oogopslag een helder overzicht van de locaties waar de meeste EPR-problemen zich voordoen en waar dus de prioriteit van bestrijden ligt.

Zieplaweb is ontwikkeld om meldingen te stroomlijnen, inspecties in het veld uit te voeren en bestrijders aan te sturen en te controleren. Zieplaweb is een professioneel, laagdrempelig en gebruiksvriendelijk online platform voor provincies, waterschappen, gemeenten en zeker ook voor bestrijders. Zieplaweb is bovendien eenvoudig te integreren in de gemeentelijke website en dus handig voor burgers om meldingen in te doen.

In het meldingenpaspoort staat dan – naar keuze – de datum van registratie, de plaats waar het nest/de nesten in de boom zit(ten), het aantal nesten en de nestgrootte, maar ook wat het bermtypen is, of er preventief bestreden is etc. De inspecteur van bijvoorbeeld de gemeente kan aangeven met welke prioriteit de nesten verwijderd moeten worden en wat daarvoor de efficiëntste methode is.

Maar voor bestrijding door natuurlijke vijanden komt meer kijken, volgens deskundigen

Joost Verhagen

BomenMonitor

Cobra heeft Zieplaweb ontwikkeld in samenhang met de BomenMonitor. In de BomenMonitor zijn alle honderd miljoen bomen van Nederland opgenomen. Daarmee vormt de BomenMonitor een rijke extra bron voor plaag- en ziekte-analyse. Ook kunnen wij risicokaarten maken, waarop vermeld staat waar eiken bij kwetsbare objecten zoals scholen, fietspaden, sportvelden et cetera staan. Ons expertteam Remote Sensing is momenteel bezig om alle eiken in Nederland automatisch op naam te brengen en weer te geven op kaart.

Meedoen?

Gemeenten, provincies, waterschappen, bedrijven: doe mee! Er geldt namelijk een aantrekkelijke aanbieding. Bij het afsluiten van een abonnement op Zieplaweb maakt Cobra kosteloos een diversiteits- en kwetsbaarheidsanalyse van het door de abonnee aangeleverde bomenbestand.

Meer weten over Zieplaweb? Wees er snel bij, het seizoen begint al gauw!

Neem contact op met Evert Nap:

Evert.Nap@Cobra-groeninzicht.nl.

stellen voor schade door de EPR? En hoe zit het met beheerders/eigenaars van recreatieparken en met gemeenten?

Deskundig handelen of stilzitten?

Jammer genoeg is er weinig rechtspraak over de EPR. In het archief staat de rechterlijke uitspraak ECLI:NL:RBROE:2008:7348 van 14 mei 2008 van de rechtbank Roermond nog steeds bovenaan. De eiser stelt hier de gemeente aansprakelijk voor geleden schade door de eikenprocessierups. De rechtbank is

Nederland heeft het Kennisplatform Processierups, dat fungeert als landelijk informatiecentrum

van oordeel dat de gemeente de nodige zorg in acht heeft genomen en op adequate wijze voorzorgsmaatregelen heeft getroffen door het voorlichten van de burgers en door het inzetten van bestrijding. De vordering van de eiser wordt afgewezen. De gemeente had namelijk wel degelijk maatregelen genomen, deskundig advies ingewonnen en deskundig bestrijding ingezet. Dat de bestrijding niet werkte, was voor de aansprakelijkheid niet voldoende. Uit deze uitspraak blijkt dat het vooral van belang is om daadwerkelijk gerichte actie te ondernemen; dat beperkt mogelijk aansprakelijkheid.

Recreant

Er is al een verzekeraar die de aansprakelijkheid van zijn klant in een EPR-casus heeft erkend. Het ging hier om een recreant in een vakantiepark. Deze 78-jarige man zat dagelijks nietsvermoedend op een bankje onder een besmette eik en liep daarbij tijdelijk letsel op. De verzekeraar erkent de fout van het vakantiepark en gaat in gesprek over het vergoeden van de schade. Zo had het vakantiepark de taak om de EPR te monitoren en waar nodig de bezoekers te waarschuwen. Dat de recreant eerst de omgeving van het bankje op EPR zou moeten inspecteren, gaat te ver. Het is goed dat recreatieparken weten dat ze hierbij een taak hebben en wel degelijk voor de schade kunnen opdraaien. Nu is een begraafplaats niet hetzelfde als een vakantiepark, maar een vergelijkbare zorgplicht zal er wel degelijk zijn. Een kort briefje en een rood lint zullen niet altijd afdoende zijn; bankjes onder eiken weghalen komt al wat meer in de richting.

Burger en bezwaar

De burger kent de EPR tegenwoordig wel degelijk en weet die kennis ook in te zetten. Zo zijn er al rechterlijke uitspraken over burgers die eisen dat er geen aanplant of herplant van eiken plaatsvindt. Er zijn kapvergunningen waarin eikenherplant na bezwaar van belanghebbenden vervangen wordt door de aanplant van andere boomsoorten. De burger is dus mondig en wil bewust meedenken over een veilige leefomgeving. Dat is ook te merken aan de meldingsbereidheid van de burger.

Beheer

Hier ligt zeker een taak als het gaat om het beheer van bomen. In een rechtelijke procedure kan de verdediging lastig zijn als je niet precies weet waar de hotspots van de EPR zijn. Het is niet aan te raden om dat informatiegebrek zonder meer te negeren. Helaas weten beheerders vaak niet precies waar de EPR zit; daar zullen ze mee aan de slag moeten.

Waar zitten die knakkers?

De vragen waar het om gaat, lijken nu dus te zijn: Waar zit de EPR? Wordt het niet tijd om dit beter in kaart brengen en daadwerkelijk te registreren waar de EPR in bomen of in de bodem zit? Een voordeel is dat de EPR gebonden is aan eiken. Er zijn inmiddels interactieve kaarten waarmee de opmars van de EPR gevolgd kan worden. Maar puntsgewijze meldingen van de EPR zijn er nog steeds niet voldoende. Dat wordt dan lastig bestrijden en monitoren ...

Kennisplatform Processierups

Nederland heeft het Kennisplatform Processierups, dat fungeert als landelijk informatiecentrum. Het Kennisplatform Processierups zal echter nog geen antwoord hebben op de vraag waar de EPR landelijk gezien precies is gesignaleerd. Is er dan wel gedegen informatie? Ja, voor een deel, want wij weten inmiddels wel veel over de lastige kanten van de rups. Het Kennisplatform Processierups heeft echter de handen vol en een beperkt budget. Gezien de toename van het aantal besmettingen zal een landelijke aanpak van de EPR nu toch snel vorm moeten krijgen. Banken weghalen en nestkastjes ophangen zullen daarbij niet genoeg zijn.

Mr. A.V.K. Goudzwaard is als boomjurist/juridisch adviseur groen, natuur en landschap werkzaam bij Cobra Groeninzicht. Cobra Groeninzicht adviseert over alle aspecten met betrekking tot stedelijke natuur.

De burger kent de EPR tegenwoordig wel degelijk en weet die kennis ook in te zetten

Be social

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/article/32513/eikenprocessierups-en-aansprakelijkheid-registratie-epr-meldingen